

MESÉL A FESTMÉNY – TAVASZ, TÉL

BEVEZETŐ

A Móra Könyvkiadó új, pedagógiai-módszertani kiadvánnyal segíti a [Mesél a festmény könyvsorozat](#) óvodai/iskolai felhasználását. Alapvető célunk, hogy a pedagógusok egy olyan segédeszközt kapjanak, aminek révén a múzeumpedagógia módszerei a formális nevelés részévé válhatnak. A gyermekeknek szóló képzőművészeti sorozat *Négy évszak* című kötetéhez készült segédanyagok (foglalkozástervek, képek, hanganyagok) ingyenesen letölthetők a www.mora.hu/pedagogus oldalról.

A foglalkozástervek részei egyenként, önállóan is megállják a helyüket, felhasználhatók egymás után és variálhatók, de más rendszerekhez, módszerekhez is hozzákapcsolhatók. Sajátosságaikból adódóan részévé válhatnak minden, a tapasztalatra alapozó pedagógiai eszköztárnak, és színesebbé tehetik az élmény-pedagógia gyakorlatát. Az egyes részek többször és többféle módon beépíthetők a helyi pedagógiai programba, nevelési, fejlesztési tervekbe. Reményeink szerint az így megismert múzeumpedagógiai módszereket örömmel, sikeresen és élvezettel alkalmazzák majd nem csak a pedagógusok, hanem a szülők is, hisz a program kisebb módosításokkal akár otthon is hasznosítható.

A tervezetek a foglalkozások felépítésében, a tevékenységek tervezésében és megvalósításában kívánnak segítséget nyújtani. Javasoljuk, hogy ajánlatainkat szabadon, a csoport sajátosságaihoz igazítva használják fel, saját elképzeléseik szerint összekapcsolva, kombinálva.

A Segédanyag eszköztárát – képek megfelelő számú nyomtatása, felvágása, laminálása stb. – a foglalkozások előtt célszerű előkészíteni. Az így létrejövő anyagok újra és újra felhasználhatók. Amennyiben lehetséges, érdemes projektorral is kivetíteni a festményeket, képrészleteket.

A Segédanyag egy értékelő-visszajelző kérdőívet is tartalmaz. Megtisztelő lenne számunkra, és segítené további munkánkat, ha kitöltve visszaküldenék a következő e-mail címre: meselafestmeny@gmail.com

A foglalkozástervek élvezetes és eredményes felhasználását kívánja:

Tóth Anna múzeumpedagógus és Eszterág Ildikó szerkesztő

Jelmagyarázat

Irányított beszélgetés

A segédanyagban szereplő kérdések és feladatok a foglalkozások lebonyolításához adnak ötleteket. Ezeket bárki szabadon felhasználhatja, módosíthatja, de a leírt módon is megvalósíthatja.

Felolvasás

A könyvben szereplő történeteket szó szerint felolvashatja a foglalkozás vezetője, vagy szabadon elmesélheti azokat.

Képmegfigyelés

Fontos, hogy párosával kapják meg a gyerekek a képeket. Célszerű a csoport létszáma alapján laminált másolatokat készíteni a képekről A4 méretben.

Képmegfigyelés nagyítóval

Amennyiben nem áll rendelkezésre nagyító, használhatják a Képanyag részben található képrészleteket is. Fontos, hogy ezek laminálva kerüljenek a gyerekekhez.

Számlálás

Önállóan és közösen is számlálhatnak a gyerekek.

Puzzle

Az adott részhez tartozó képeket célszerű előre laminálni és szétvágni. A csoportlétszámnak megfelelően párban, de 3-4 fős csoportokban is játszható.

Játék a színekkel

A színekártyákat célszerű előre szétvágni és laminálni. A gyerekek párosával vagy 3-4 fős csoportokban kapják meg ezeket.

Asszociációs játék hangokkal

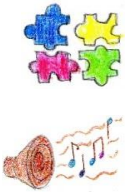
Minden asszociációs játékunk alapja az, hogy gyerekek ne kiabálják be a válaszokat azonnal, amint rájönnek a megoldásra. Fontos, hogy tekintettel legyenek egymásra, és engedjék, hogy mások is megéljék a felfedezés örömét. A játék csak így lehet izgalmas mindenkinek. Erre minden alkalommal hívjuk fel a figyelmüket!

 Asszociációs játék anyagokkal, tárgyakkal	Helyezzünk középre letakart kosarakat, vagy adjunk körbe zsákokat, amelyek a tapintható anyagokat, tárgyakat tartalmazzák. A gyerekek sorban belenyúlhatnak a kosarakba, zsákokba anélkül, hogy belenéznienek, és megpróbálják kitalálni, mit fogtak meg. Kisebb gyerekek esetén érdemes a tárgyakat előre megmutatni.
 Asszociációs játék illatokkal	A kiválasztott illatmintákat rejtjük el kisebb zsákokba, gyufásdobozokba, de bármilyen más megoldást is választhatunk. A lényeg az, hogy a gyerekek ne lássák, minek az illatát kell kitalálniuk.
 Asszociációs játék ízekkel	Évszaktól és anyagi lehetőségtől függően alkalmazhatjuk ezt a módszert. A lényeg az, hogy a gyerekek csak ízleléssel ismerkedjenek meg különféle dolgokkal, illetve ismerjenek rá azokra.
 Mozgásos feladatok	A foglalkozások során mindenféle mozgás közbeiktatása jó azért, hogy a gyerekeknek ne kelljen túl hosszúan egy helyben ülniük.
 Alkotás	A lényeg az, hogy a gyerekek adott témához kapcsolódóan lehetőséget kapjanak az alkotásra – rajzolásra, festésre, gyurmázásra és bármire, ami fejleszti a kez ügyességüket és a fantáziájukat.
 Kiállítás	Azt javasoljuk, hogy a gyerekekkel együtt rendezzenek kiállítást a foglalkozásokon elkészült alkotásaikból.

MESÉL A FESTMÉNY - TAVASZ

Sylvie Dannaud-Gertrude Dornor: *A négy évszak* című könyve alapján

Foglalkozástervek a Limbourg testvérek *Berry herceg hóraskönyvében* szereplő festményeinek felhasználásával

Foglalkozástervek részei		Kérdések és feladatok	• Javaslatok a tevékenységek megszervezéséhez ◊ Segítő kérdések o Lehetséges válaszok	Segédeszközök	Jegyzetek, tapasztalatok
1. RÉSZ: PUZZLE; JÁTÉK HANGOKKAL		<i>Osszuk ki a puzzle darabjait!</i> <i>Játsszuk le a hangokat!</i> Kik szeretnék együtt összerakni a puzzle-t?	• Ha készen van egy-egy csoport, akkor cserélnek, és a másik kép puzzle-ját is összerakhatják.	<u>Puzzle</u> Limbourg Március.jpg Limbourg Április.jpg <u>Hang</u> 12.Tavaszi – hosszú.mp3	
2. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS		<i>Osszuk ki a képeket!</i> Fényképet vagy festményt látunk? Ki látott már festményeket? Hol?	• Ajánlott a pármunka. • A képeket projektorral is kivetíthetjük. o Festmény látható a képen. o Múzeumokban, templomokban, intézményekben, lakásokban.	<u>Képek</u> Limbourg Március.jpg Limbourg Április.jpg <u>Eszköz</u> projektor, ha megoldható vetítővászon	
3. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS		<i>Osszuk ki a képeket!</i> Mit látunk a képen?	• Aki jelentkezik, mond egy dolgot. • A többiek megkeresik a saját képükön.	<u>Képanyag</u> Limbourg Március.jpg Limbourg Április.jpg	
4. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS		<i>Osszuk ki a képeket!</i> Milyen évszak látható a képeken? <i>A gyerekek tegyék időrendbe a képeket!</i> Melyek a téli hónapok? Melyek a tavaszi hónapok?	• Vegyük elő a telet ábrázoló képet is. ◊ Mikor eszünk gyakrabban zöldséget, gyümölcsöt? ◊ Mikor kell elvetni a magokat azért, hogy nyárra termés legyen belőlük?	<u>Képek</u> Limbourg Március.jpg Limbourg Április.jpg Brueghel Vadászok a hóban.jpg	

5. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL		<i>Játsszuk le a hangokat!</i> Melyik a tél hangja? Melyik a tavasz hangja?	• Először hallgassuk meg mindkét hangot, és csak utána válaszoljanak a gyerekek a kérdésre!	<u>Hangok</u> 13. Tél – rövid.mp3 14. Tavasz – rövid.mp3	
6. RÉSZ: SZÁMLÁLÁS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS; ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK ANYAGOKKAL, TÁRGYAKKAL	 	<i>Osszuk ki a képeket!</i> Hány ember látható a márciusi képen? És az áprilisin? Gazdag vagy szegény emberek lehetnek? <i>Adjunk körbe különböző anyagokat!</i> Vajon kinek a ruhája készülhetett ilyen anyagokból?	• Először menjenek körbe a finom és a durva anyagok, a gyerekek csak utána válaszoljanak a kérdésekre! • Ha nem egyértelmű, nevezzük meg az anyagokat!	<u>Képek</u> Limbours Március.jpg Limbours Április.jpg <u>Textíliák</u> pl. selyem, bársony, durva vászon	
7. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS		<i>Osszuk ki a képeket!</i> Mi piros a képen? Mi kék? Mi zöld? Hol van a képen világos, és hol sötét zöld? Hol van a képen világos, és hol sötét kék?	• A gyerekek soroljanak fel minél több dolgot! • Vezessük végig a gyerekek tekintetét a képen látható út mentén! • Vezessük végig a gyerekek tekintetét a márciusi kék égen.	<u>Képek</u> Limbours Március.jpg Limbours Április.jpg	
8. RÉSZ: FEOLVASÁS; KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Olvassuk fel a szöveget!</i> Ki mondhatja ezt? Ki lehet Anselme? Mit csinál éppen? Mit jelent az, hogy valaki felszántja a földet? Hogyan csinálják?	• Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogyan történik a szántás!	<u>Szöveg</u> 28. oldal első hasáb: <i>Én vagyok az öreg Anselme</i> <u>Kép</u> 28. oldal: <i>szántás</i> - részlet a festményről	

9. RÉSZ: MOZGÁSOS FELADATOK		Hogyan kell elültetni a magokat? <i>A gyerekek térdeljenek vagy guggoljanak le!</i> <i>Ássanak egy kis lyukat!</i> <i>Szórják bele a magot!</i> <i>Takarják be földdel!</i> <i>Öntözzék meg vízzel!</i> <i>Mozogjunk az ismert mondóka szövegére:</i> <i>"Fújja a szél a fákat.</i> <i>Letöri az ágat, reccs..."</i>	• Ha lehet, szabadban végezzük a feladatokat. Ha zárt térben játszunk, próbáljuk meg hitelesen imitálni a mozdulatokat.	<u>Szerszámok</u> lapátok, öntözőkannák, virág vagy egyéb magvak	
10. RÉSZ: FEOLVASÁS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS; KÉPMEGFIGYELÉS; MOZGÁSOS FELADAT; SZÁMLÁLÁS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Nézzük meg közösen a tarisznyát!</i> Vajon kié lehet ez a tarisznya? Hol láthatunk hasonló tárgyat a képen? Mi van a tarisznya mellett a földön? Mire való ez az eszköz? Mi lehet a tarisznyában? Kié lehet a képen látható tarisznya? Vajon hogyan hordták a tarisznyát? <i>Olvassuk fel a gyerekeknek a szöveget!</i> Milyen hangoskodásról szól a szöveg? Hány fia van Anselme-nek? Mit csinálnak éppen? Milyen növény jelenik meg a szövegben? Mi készül belőle?	• Vigyünk be a csoportba egy vagy több tarisznyát. Tegyük bele kenyeret, hagymát. • A gyerekek nézzék meg a tarisznyát! • Beszéljessünk arról, mire szolgált régen a tarisznya! • A gyerekek játsszák el, hogyan hordták a tarisznyát! Próbálják ki! • A gyerekek mutassák az ujjukkal, hány gyereke volt Anselme-nek!	<u>Eszközök</u> vászonból készült tarisznya botra akasztva; kenyérdarabok; hagyma <u>Kép</u> Limbours Marc.jpg <u>Szöveg</u> 29. oldal első hasáb: <i>Vajon mi ez a hangoskodás?</i>	

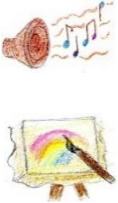
11. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>A barangolást kezdjük a kép alsó bal sarkán. Az ökröktől indulva haladjunk felfelé az úton.</i> Melyik a bal oldali irány? <i>A gyerekek mutassák meg, merre van a balra.</i> Mit látunk a kereszteződésben? <i>A kereszteződésben forduljunk balra.</i> <i>A várfalnál álljunk meg, és alaposan vegyük szemügyre a várat!</i> Hol tudunk bemenni a várba? Hova vezet az út? <i>A várban keressük meg a legmagasabb tornyot.</i> Min jutunk fel a toronyba? Mit látunk a toronyból?	• Lépésről lépésre adjuk az instrukciókat! A gyerekek ujjukkal, szemükkel kövessék az útirányt, de adhatunk mindenkinek egy-egy bábut is.	<u>Kép</u> Limbours Marcús.jpg <u>Eszköz</u> egy-egy bábu gyerekenként	
12. RÉSZ: FELOVÁSÁS; KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet a gyerekeknek!</i> <i>Olvassuk fel a szöveget!</i> <i>Miközben hallgatják a történetet, figyelmesen nézzék a képet is.</i> Ki meséli a történetet? Miről mesél?	• A gyerekek dolgozhatnak párban, de kisebb csoportokban is. ◊ Manapság hol tartják az esküvőket? ◊ Manapság milyen ruhát visel a vőlegény, milyen a menyasszony?	<u>Szöveg</u> 30. oldal: Gyertek el az esküvőmre! <u>Kép</u> Limbours Április.jpg	

13. RÉSZ: FEOLVASÁS; KÉPMEGFIGYELÉS; SZÁMLÁLÁS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Meséljük el a történeteket!</i> Hány ember látható a képen? Hány nő? Hány férfi? Kik lehetnek ők? Kik lehetnek a fűben guggoló lányok? Mi volt a társalkodónők feladata?	• A szövegeket rövidítve és összefoglalva is elmesélhetik a foglalkozásvezetők. • A történet hallgatása közben a gyerekek nézegessék a képet. - o barátnők, szolgálók - - a helyes válasz: társalkodónők - o A társalkodónők feladata az úri hölgyek szórakoztatása volt.	<u>Szöveg</u> 33. oldal: <i>Miért olyan szomorú az édesanyám?</i> <i>Valóban mindent itt kell hagynom?</i> <u>Kép</u> Limbours Aprilis.jpg	
14. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK ILLATOKKAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Az illatmintákat tegyük középre egy asztalra!</i> Milyen színű ruhát visel a hercegnő? Mi a levendula? Melyik lehet a levendula illata? Mire használjuk a levendulát? Miért kártékonyak a molyok? Minek az illatát tudtátok még azonosítani?	• Kis textilzsákokba tegyünk különböző illatos tárgyakat, anyagokat. A zsákocskákat adjuk körbe, hogy a gyerekek megszagolhassák. • Kérjük meg a gyerekeket, hogy ne kiabáljanak be, ha rájönnek, minek az illatát érzik. • Engedjük, hogy a gyerekek szabadon szagolgassák az illatmintákat! • Ha már mindenki megszagolta a mintákat, adjunk lehetőséget, hogy tippeljenek. - o levendulakéket - o gyógynövény - o Készíthetünk levendulából szappant, masszázsolajat, illatszereket, de használják molyirtásra is.	<u>Kép</u> Limbours Aprilis.jpg <u>Eszközök</u> 4-5 illatminta: kakaó, citrom vagy narancshéj, fahéj, levendula (de lehet bármi egyéb is, aminek jellegzetes, és a gyerekek számára ismerős illata van)	

15. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS;AS SZOCIÁCIÓS JÁTÉK ANYAGOKKAL, TÁRGYAKKAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS		Osszuk ki a képet. <i>A gyerekek adjanak ötleteket, milyen anyagból készülhetett a képen látható emberek ruhája. Adjuk körbe a textilmintákat!</i> Melyik ruhadarab készülhetett a megismert anyagokból? <i>Adjuk körbe a zsákot a belerejtett anyagokkal. A gyerekek próbálják kitalálni, mik azok.</i>	• Adjunk lehetőséget a gyerekeknek, hogy alaposan megvizsgálhassák a textilmintákat. Fontos, hogy pontosan elmondjuk nekik, hogyan szólalhatnak meg, ha válaszolni akarnak.	<u>Textilminták</u> selyem, bársony, brokát, vászon, posztó <u>Anyagminták zsákban</u> bőr, szőrmék, fa, kő, műanyag, filc, toll, stb.	
16. RÉSZ: MOZGÁSOS FELADAT; KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS		<i>Tegyük a csoportszoba közepére a fejfedőket, anyagokat. A gyerekek próbálják fel a sapkákat, kalapokat.</i> Melyik fejfedő szerepel a képen? <i>A rendelkezésre álló anyagokból a gyerekek próbálják meg felöltöztetni egymást a képen látható minták alapján.</i>	• Próbáljunk a képen látható fejfedőkhöz hasonlót vinni a gyerekeknek. • Lehetőség szerint vigyünk nagyobb méretű színes anyagokat az öltöztetéshez.	<u>Eszközök</u> fejfedők, sálak, leplek: baseball sapka, férfi kalap, női kalap, svájci sapka, szalmakalap, kucsma, turbán, rövidebb-hosszabb sálak stb.	
17. RÉSZ: FEOLVASÁS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS; MOZGÁSOS FELADAT		<i>Olvassuk fel a szöveget!</i> Mit gondoltok, ki meséli a történetet? Miről panaszkodik? Mit jelent a pizsmog szó? <i>A gyerekek mutassák meg, hogyan pizsmogunk.</i>	• Beszéljük meg a gyerekekkel, miért fontos időben befejezni a vetést.	<u>Szöveg</u> 29. oldal: <i>Hát ez a Lucas meg mit pizsmog?</i>	

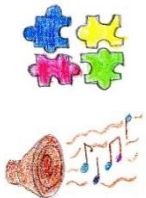
18. RÉSZ: FEOLVASÁS; KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS; SZÁMLÁLÁS	 	<i>Osszuk ki a képeket!</i> <i>Olvassuk fel a történetet!</i> Kik azok a tündérek? Mit jelent az átok szó? Mit jelent az eskü? Hány tornya van a kastélynak? Melyik képen látható Melusine? Hol van Melusine a képen?		<u>Szöveg</u> 31. oldal: <i>Mélusine tündér legendája</i> <u>Képek</u> Limbourg Március.jpg Limbourg Április.jpg	
19. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; KÉPMEGFIGYELÉS	 	<i>Osszuk ki a képeket!</i> <i>Játsszuk le egyenként a hangokat!</i> Minek a hangját hallottátok? Mihez köthetők a hangok a képeken?	• Ha szükséges, többször is játsszuk le a gyerekeknek a hangokat, addig, amíg ki nem találják, mi az.	<u>Képek</u> Limbourg Március.jpg Limbourg Április.jpg <u>Hangok</u> 15. Kutya.mp3 16. Ökör.mp3 17. Madárszárnyak.mp3 18. Csónak.mp3 19. Lónyerítés.mp3	
20. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; MOZGÁSOS FELADAT	 	<i>Tegyük ki a hulahopp karikákat.</i> <i>Mutassuk meg, melyik ház, melyik fészek, melyik istálló!</i> <i>Mondjuk el a gyerekeknek, mik a szabályok!</i> 1. Változzon mindenki madárrá! <i>Jön a vihar, be a fészkekbe!</i> 2. Változzon mindenki kutyává! <i>Jön a vihar, be a házakba!</i> 3. Párosával változzanak lóvá és lovassá! <i>Jön a vihar, be az istállóba!</i>	• A gyerekek többször is elindulhatnak az eső hangjára. De, ha jön a vihar, siessenek a menedékbe!	<u>Eszközök</u> hulahopp karikák <u>Hangok</u> 20. Széllökéses vihar.mp3	

21. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; JÁTÉK SZÍNEKKEL; KÉPMEGFIGYELÉS	 	<i>Osszuk ki a képeket!</i> <i>A gyerekek sorolják fel, mit csinálnak az emberek a képeken!</i> <i>A gyerekek sorolják fel, milyen a táj a képeken!</i> <i>A gyerekek hasonlítsák össze a képeken a természetet. Sorolják fel, mi változott!</i> <i>A gyerekek hasonlítsák össze az emberek ruházatát a képeken. Sorolják fel a különbségeket!</i> <i>Mutassuk fel egyenként a színekártyákat!</i> <i>A gyerekek nevezzék meg a színeket, és válaszoljanak a kérdésekre!</i> Melyik tárgynak van hasonló színe a képeken? Minek van világosabb árnyalata a képeken? Minek van sötétebb árnyalata a képeken? <i>Hallgassuk meg a tavasz hangjait!</i> Mit hallunk? Melyik képhez illik jobban a hang?	• Ezt a részt arra is használjuk, hogy a gyerekek feleleveníthessék azt, amit korábban már megtudtak, tapasztaltak. Hasonló kérdésekkel érdemes minden új foglalkozást elkezdni.	<u>Képek</u> Limbourg Március.jpg Limbourg Április.jpg <u>Hangok</u> 12. Tavasz - hosszú.mp3 13. Tél - rövid.mp3 <u>Eszközök</u> színekártyák	
22. RÉSZ: ALKOTÁS		<i>Osszuk ki az eszközöket!</i> <i>A rajz, festés témája legyen a tavasz.</i>	• Bármit rajzolhatnak vagy festhetnek a gyerekek, ha kapcsolódik a témához. • A gyerekek bátran használják a tenyerüket, ujjukat az alkotás során.	<u>Eszközök</u> fekete és színes ceruzák, rajztáblák, rajzlapok, festékek, ecsetek, vizes tálka	

23. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; ALKOTÁS		<i>Osszuk ki az eszközöket!</i> <i>Hallgassuk meg a hangokat!</i> <i>A gyerekek rajzolják vagy fessék le, amit a hangok alapján elképzelnek.</i>	• A gyerekek csukják be a szemüket, és hallgassák a madárcsicsergést! • Képzeljének maguk elé egy tájat.	<u>Eszközök</u> fekete és színes ceruzák, rajztáblák, rajzlapok, festékek, ecsetek, vizes tálka <u>Hangok</u> 21. Tavasz - hosszú.mp3	
24. RÉSZ: KIÁLLÍTÁS		<i>Rendezzünk kiállítást a gyerekek alkotásaiból!</i> <i>A gyerekekkel együtt helyezzék el az alkotásokat!</i>		<u>Eszközök</u> a gyerekek rajzai, festményei, gombostűk vagy rajzszögek, ragasztószalag stb.	

MESÉL A FESTMÉNY - TÉL

Sylvie Dannaud-Gertrude Dornor: *A négy évszak* című könyve alapján
Foglalkozástervek Id. Pieter Brueghel *Vadászok a hóban* című festményének felhasználásával

Foglalkozástervek részei		Kérdések és feladatok	• Javaslatok a tevékenységek megszervezéséhez ◊ Segítő kérdések o Lehetséges válaszok	Segédeszközök	Jegyzetek, tapasztalatok
1. RÉSZ: PUZZLE; JÁTÉK HANGOKKAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	Kik szeretnék együtt összerakni a puzzle-t? <i>Osszuk ki a puzzle darabjait a pároknak, csoportoknak!</i> Mit ábrázol a kép? <i>Játsszuk le a hanganyagot!</i> Illenek ezek a hangok a képhez?	• Ha szükséges, játsszuk le többször is a hangokat.	<u>Puzzle</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Hang</u> 1. Tél - hosszú.mp3	
2. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> Fényképet vagy festményt látunk? Ki látott már festményeket? Hol?	• Ajánlott a pármunka. • A képeket projektorral is kivetíthetjük. o Festmény látható a képen. o Múzeumokban, templomokban, intézményekben, lakásokban	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg	
3. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> Milyen évszak látható a képen? Mit láthatunk a képen?	• Aki jelentkezik, mond egy dolgot. • A többiek megkeresik a saját képükön.	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Eszköz</u> projektor, ha megoldható, vetítővászon	

4. RÉSZ: FELOVASÁS; KÉPMEGFIGYELÉS; SZÁMLÁLÁS; MOZGÁSOS FELADAT; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Olvassuk fel a szöveget!</i> Ki mondhatja ezt? Mit jelent az a szó, hogy vándormadár? Mit jelent az a szó, hogy fennsík? Hány madár látható a képen? Hogyan ül a madár a fán? <i>Játsszuk el!</i> Hogyan repül a képen látható madár? <i>Játsszuk el!</i>	• Figyelem! Kilenc madár van a képen. • Ha a gyerekek ki tudják találni a kép alapján, hogy milyen madarak láthatók a képen, akkor a bekezdés címét ne olvassuk fel! • A számlálásnál mondjuk együtt a számokat, és kövessük ujjunkkal, hányadiknál tartunk.	<u>Szöveg</u> 18. oldal: <i>Fekete varjú vagyok</i> <u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg	
5. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képeket!</i> Milyen madarakat látsz a képeken? Nálunk is él ilyen madár? Melyik évszakban láthatóak? <i>Válaszd ki!</i> Melyik madár olyan, mint a festményen látható madarak?	• Minden párnak, csoportnak jusson mindegyik képből!	<u>Képek</u> 1-3. Kép.pdf; Brueghel Vadászok a hóban.jpg	
6. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Hallgassuk meg a hangokat!</i> Melyik lehet a varjú hangja a négy közül? Melyik a rigóé? Melyik a kakukké?		<u>Hangok</u> 2. Feketerigó.mp3 3. Varjú.mp3 4. Kakukk.mp3 5. Tyúk.mp3	

7. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; MOZGÁSOS FELADATOK; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS		<i>Hallgassuk meg a hangokat!</i> Milyen hangokat ad ki a varjú? <i>Utánozzuk!</i> Milyen hangokat ad ki a tyúk? Hogyan járkál a tyúk? <i>Utánozzuk!</i>	• Miközben a hangokat utánozzák, a gyerekek mozogjanak úgy, mint a madarak, illetve repdessenek, mintha szárnyuk lenne! • A gyerekek mutassák meg a kezükkel, hogyan csipeget a tyúk!	<u>Hangok</u> 2. Feketerigó.mp3 3. Varjú.mp3 4. Kakukk.mp3 5. Tyúk.mp3	
8. RÉSZ: FEOLVASÁS; KÉPMEGFIGYELÉS; SZÁMLÁLÁS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS		<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Olvassuk fel a szöveget!</i> Ki mondja a szöveget? A kép melyik részén láthatóak a vadászok? Miről lehet felismerni őket? Hányan vannak? Milyen állapotban vannak a kutyák? Miért? Miért örül ennek a mesélő?	• Hagyjuk, hogy a gyerekek szabadon elmondják a gondolataikat, még akkor is, ha nem egészen a kérdésre válaszolnak.	<u>Szöveg</u> 18-19. oldal: <i>Nézd csak! Vadászok közelednek...</i> <u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg	
9. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; SZÁMLÁLÁS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS		<i>Osszuk ki a képet és a képrészletet!</i> Hány kutya látható a vadászok mellett? Hol láthatók még kutyák a képen? Hol van a részlet a képen? <i>A gyerekek keressék meg a képrészletet a festményen!</i>	• A gyerekek próbáljanak meg egyedül minél tovább elszámolni. • Mindenképpen kerüljön sor a közös számlálásra is. • Hagyjunk elég időt a gyerekeknek a keresgélésre!	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg; a Képrészlet1.pdf	

10. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; JÁTÉK SZÍNEKKEL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet és a színkártyákat!</i> Milyen színe van a kutyáknak? Melyik kutya színe a legvilágosabb? Melyiké a legsötétebb? <i>Osszuk ki a színkártyákat!</i> <i>A gyerekek tegyék színsorba a kártyákat!</i>	• Mindig ellenőrizzük közösen is a gyerekek megoldásait.	<u>Eszközők</u> Színkártyák Tél 1-4..jpg	
11. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS; KÉPMEGFIGYELÉS NAGYÍTÓVAL	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> Mit gondolsz, hova mennek a vadászok a kutyákkal? Mit csinálnak az emberek a völgyben? <i>Nagyítóval nézzük meg, mi történik a tavon!</i> Milyen téli sportokat látunk?	• Ha a gyerekek nem tudják megnevezni a sportágakat, segítsünk nekik nyelvi rávezető kérdésekkel (pl. jégen játsszák koronggal), írjuk le a sportot stb. • Lehetnek olyan tevékenységek, amelyeket nem ismernek a gyerekek. Segítsünk nekik úgy, hogy leírjuk a hasonló mai sportágat.	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Eszközők</u> nagyítók	

12. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> Rá szabad menni a befagyott tóra? Mi történhet, ha nem vagyunk elég elővigyázatosak? A képen látható gyerekek miért játszhattak biztonságosan a tó jegén? Mikor fagy meg a víz? <i>A gyerekek mondjanak példákat!</i> Mikor forr a víz? <i>A gyerekek mondjanak példákat!</i> Milyen a forrásban lévő víz? Mi történik a forrásban lévő vízzel? Mit tudunk megfogni: a forrásban lévő vizet vagy a jeget? Mi történik a kezünkkel?		<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg	
13. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK ANYAGOKKAL, TÁRGYAKKAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Rakjuk középre a lefedett kosarat!</i> Mi van a kosárban? Szerepelnek ezek a tárgyak a festményen? Keressétek meg!	• Engedjük, hogy a gyerekek megfigyelhessék a tárgyakat. Hagyjunk időt arra is, hogy a képen keresgélhessenek. • Ügyeljünk arra, hogy a gyerekek ne kiabálják be a választ. • A tárgyak megnevezése után együtt is megkereshetjük őket a festményen. • A tárgyak megkeresése után tarisznyába rejthetünk egyet-egyet, és a gyerekek tapintás útján kitalálhatják, melyiket rejtettük el.	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Eszközök</u> kesztyű, sapka, kötél, korcsolya, nyakörv, 1-2 kakukktójs, tarisznya	

14. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK ANYAGOKKAL, TÁRGYAKKAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Tegyük középre a lefedett kosarat,</i> <i>vagy adjunk körbe zsákokat!</i> <i>A gyerekek sorban nyúljanak bele a</i> <i>kosárba vagy a zsákokba, de tartsák</i> <i>titokban, hogy milyen anyaga van</i> <i>a tárgynak.</i> Mi készülhet ilyen anyagból? A képen mi készült ebből az anyagból? <i>Nevezzük meg közösen az</i> <i>anyagokat!</i>	•Törekedjünk arra, hogy minél több gyerek válaszolhasson. Ha nem jó a válasz, kérdezzünk vissza, mi készülhet abból az anyagból. • Érdemes az anyagok tulajdonságai alapján is visszakérdezni. Pl.: Mi volt a zsákban, ami kemény (szőrös, puha érdes stb.)?	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Eszközök</u> anyagok: fa, kő, üveg, papír, posztó, selyem, bőr, fém, műanyag, toll, vászon stb.	
15. RÉSZ: FEOLVASÁS; KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Olvassuk fel a szöveget!</i> <i>A gyerekek keressék meg</i> <i>a kislányokat a képen!</i> Hol játszik Annah és Heidi? Melyikük lehet Annah? És Heidi? Mit csinálnak éppen? Ki készítette a szánkójukat? Miből készült a szánkó?		<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Szöveg</u> 20. oldal: <i>Milyen vidáman</i> <i>szánkóznak!</i>	

16. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képeket!</i> <i>A gyerekek próbálják kitalálni, mi mellett játszik Annah és Heidi.</i> Mire való a malom? <i>Keressétek meg a képen!</i> Hol van a malomkerék? Mi mozgatja a malomkereket? A kis képek közül melyik ábrázol vízimalmot? Mi a neve a másik malomnak? Azt mi hajtja? Milyen gabonát őrölnek a malomban? Hogy nevezik a megőrölt gabonát? Mi készül a megőrölt gabonából?	◊ Miből készül a kenyér? ◊ Miből készül a kifli, a zsömlé, a kalács? ◊ A búza melyik részéből készül a liszt? ◊ Ki segített már otthon sütni? Meséld el, mi történt! • Ha tudunk, vigyünk be mintákat. ◊ Ha nem otthon sütjük, hol készül a kenyér? ◊ Ki süti a kenyeret?	<u>Képek</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg; 4. Kép - Búza.pdf; 5. Kép - Szélmalom.pdf; 6. Kép - Vízimalom.pdf	
17. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; MOZGÁSOS JÁTÉK	 	<i>A gyerekek álljanak fel!</i> <i>Kezdjünk el malomkörzést végezni, először lassan, aztán egyre gyorsabban.</i> <i>Hallgassuk meg a szélzúgást!</i> <i>Végezzük a malomkörzést a szélzúgás ritmusára! Közben a gyerekek utánozhatják a szél hangját, suhogását.</i>		<u>Hang</u> 6. Széllökéses vihar.mp3	
18. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS NAGYÍTÓVAL		<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Mindenki nézze meg alaposan a képet nagyítóval.</i> <i>Ha valaki talál valami olyat, amit eddig nem vett észre, szóljon!</i> <i>A többiek keressék meg azt, amit a társuk említ.</i>	• A restaurátorok, akik segítenek a képeket eredeti formájukban megjeleníteni, kesztyűben nyúlnak a festményekhez. Mi lehet ennek az oka?	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Eszközök</u> nagyítók	

19. RÉSZ: FEOLVASÁS; KÉPMEGFIGYELÉS NAGYÍTÓVAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Olvassuk fel a szöveget!</i> Ki meséli a történetet? Mit vett észre a magasból? Korábban miről mesélt? Mit gondolsz, mi segíti a tűzoltást? Mi nehezíti a tűzoltást?	• Nagyítóval sem könnyű észrevenni a részletet. Adjunk támpontokat a kereséshez! • Meséljünk a gyerekeknek arról, hogy már az ókor óta van szervezett tűzoltóság, elsősorban a városokban.	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Eszközök</u> nagyítók <u>Szöveg</u> 23. oldal: <i>Tűz van! Tűz van!</i>	
20. RÉSZ: ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; KÉPMEGFIGYELÉS; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS; MOZGÁSOS JÁTÉK	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Hallgassuk meg a hangokat!</i> Minek a hangját halljuk? Melyik illik a képhez? Melyik nem? <i>Játsszunk a hóval, a hóban!</i> <i>Mozogjunk úgy, mintha havazott volna. Hógolyózzunk, csúszkáljunk!</i>	• A hóropogás hangját talán nehezebb felismerni. Próbáljuk meg rávezetni a gyerekeket arra, hogy télen vajon mi ropoghat így.	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Hangok</u> 7. Tél.mp3 8. Strand.mp3 9. Hóropogás.mp3 10. Kocsolyázás.mp3 11. Tavasz - hosszú.mp3	
21. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK ILLATOKKAL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>Tegyük középre az illatmintákat!</i> Melyik illat illik a képhez?	• Az illatmintákat rejtjük el kis zsákokban. • Hagyjuk, hogy a gyerekek kedvük szerint szagolgassák a mintákat. • Figyeljünk arra, hogy ne árulják el azonnal a válaszokat.	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Eszközök</u> Illatminták: narancs, mandarin, fahéj, fenyő, vanília, szegfűszeg, rózsza, gyöngyvirág, citrom, jázmin	

22. RÉSZ: KÉPMEGFIGYELÉS; ASSZOCIÁCIÓS JÁTÉK HANGOKKAL; JÁTÉK A SZÍNEKKEL; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Osszuk ki a képet!</i> <i>játsszuk le a madárhangokat!</i> Melyik madár hangját halljuk? Melyik szólalhat meg télen? <i>Mutassunk fel egy-egy színekártyát!</i> Minek van ilyen színe a képen? Melyik sötét szín, melyik világos? Mi a neve a színeknek? Minek van hasonló színe?	• Ezt a részt arra is használjuk, hogy a gyerekek feleleveníthessék azt, amit korábban már megtudtak, tapasztaltak. Hasonló kérdésekkel érdemes minden új foglalkozást elkezdni.	<u>Kép</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg <u>Hangok</u> 2. Feketerigó.mp3 3. Varjú.mp3 4. Kakukk.mp3 5. Tyúk.mp3 <u>Eszközök</u> Színekártyák Tél 1-4..jpg	
23. RÉSZ: ALKOTÁS I.		<i>Tegyük ki egy asztalra az eszközöket, hogy a gyerekek szabadon választhassanak.</i> <i>Kérjük meg a gyerekeket arra, hogy rajzoljanak le valamit, ami a képen nagyon tetszett nekik.</i>		<u>Eszközök</u> fekete és színes ceruzák, rajztáblák, rajzlapok, festékek, ecsetek, vizes tálka, zsírkréta	
24. RÉSZ: ALKOTÁS II.; IRÁNYÍTOTT BESZÉLGETÉS	 	<i>Tegyük ki egy asztalra az eszközöket, hogy a gyerekek szabadon választhassanak.</i> Szeretitek a telet? Ti mit szoktatok csinálni télen? <i>Rajzoltjátok le!</i> <i>Csukjátok be a szemeteket, és képzeljétek el egy téli képet!</i> <i>Rajzoltjátok le!</i>	• Ha van rá lehetőség, rajzoljanak fehér krétával sötét papírra.	<u>Eszközök</u> fekete és színes ceruzák, rajztáblák, rajzlapok, festékek, ecsetek, vizes tálka, zsírkréta	

25. RÉSZ: ALKOTÁS III.		<i>Osszuk ki a képeket és a képrészletet!</i> <i>A gyerekek keressék meg a képen, hogy melyik részt vágtuk ki.</i> <i>Hallgassuk meg a hangokat!</i> <i>Varázsoljunk tavaszt!</i> Milyen lenne a képen látható völgy tavasszal? <i>Rajzoljátok le!</i>	• A hangok meghallgatásakor a gyerekek csukják be a szemüket, és úgy képzeljék el, hogy tavasz van. • Segíthetjük őket azzal, hogy támpontokat adunk: milyenek a fák, milyenek a virágok, hogyan öltöznek az emberek, milyen a táj stb.	<u>Hang</u> 11. Tavasz - hosszú.mp3 <u>Képek</u> Brueghel Vadászok a hóban.jpg Képrészlet3. a színezéshez.jpg <u>Eszközök</u> fekete és színes ceruzák, rajztáblák, rajzlapok, festékek, ecsetek, vizes tálka, zsírkréta	
26. RÉSZ: KIÁLLÍTÁS		<i>Rendezzünk kiállítást a gyerekek alkotásaiból!</i> <i>A gyerekekkel együtt helyezzék el az alkotásokat!</i>		<u>Eszközök</u> a gyerekek rajzai, festményei, gombostűk vagy rajzszőgek, ragasztószalag stb.	

a MESÉL A FESTMÉNY című könyvsorozat Segédanyagairól

Tisztelt Óvodapedagógus, Tisztelt Tanító!

Kérem, hogy a kérdőív kitöltésével segítse a segédanyagok további kidolgozását!
Kérem, adja meg válaszait aláhúzással, kitöltéssel vagy a hétfokozatú skála beik-
szelésével.

1: egyáltalán nem, 2: kismértékben, 3: többé-kevésbé, 4: igen,
5: nagyon, 6: még jobban, 7: kiválóan, 0: nem tudom.

Kérem, véleményét a következő címre küldje el:
meselafestmeny@gmail.com

Köszönettel: Tóth Anna

1. Kérjük, jelölje aláhúzással, hogy a Segédanyag melyik részéről kíván visszajel-
zést adni!

- Tél
- Tavasz

2. Milyen korú csoporttal, osztállyal próbálta ki a Segédanyagot?

..... éves óvodások / éves iskolások

3. Véleménye szerint a *Mesél a festmény* című könyvsorozat beilleszthető intézménye pedagógiai programjába?

1 2 3 4 5 6 7 0

4. A foglalkozások vázlatának felépítését egyértelműnek találta?

1 2 3 4 5 6 7 0

5. A foglalkozások vázlatát könnyen tudta hasznosítani?

1 2 3 4 5 6 7 0

6. Mennyi időt töltött a felkészüléssel?

- a tudásanyag feldolgozása, előkészítése:

15-30 perc, 30-45 perc, 45-60 perc, 60-75 perc, 75-90 perc

- az segédeszközök összeválogatása, előkészítése:

15-30 perc, 30-45 perc, 45-60 perc, 60-75 perc, 75-90 perc

7. A vázlatokban szereplő kérdések egyértelműek voltak?

1 2 3 4 5 6 7 0

8. A vázlatokban szereplő tevékenységek egyértelműek voltak?

1 2 3 4 5 6 7 0

9. A segédeszközök szerepe és felhasználási módja egyértelmű volt?

1 2 3 4 5 6 7 0

10. Hány részre bontotta a Segédanyagot?

mora.rajongo

11. Milyen hosszú volt egy foglalkozás?

1: perc, 2: perc, 3: perc, 4: perc, 5: Perc, 6: perc

12. A gyerekek aktívak voltak a foglalkozás során?

1 2 3 4 5 6 7 0

13. Véleménye szerint a *Négy évszak* című könyv az életkori sajátosságokat tekintve megfelelt a csoportjának?

1 2 3 4 5 6 7 0

14. Véleménye szerint a Segédanyagban szereplő kérdések megfeleltek a csoportja életkori sajátosságainak?

1 2 3 4 5 6 7 0

15. Véleménye szerint a Segédanyagban szereplő feladatok megfeleltek a csoportja életkori sajátosságainak?

1 2 3 4 5 6 7 0

16. Véleménye szerint a Segédanyagban szereplő játékok megfeleltek a csoportja életkori sajátosságainak?

1 2 3 4 5 6 7 0

17. A foglalkozások során a gyerekek elkezdtek saját történeteket, élményeket mesélni?

1 2 3 4 5 6 7 0

mora.rajongo

18. A foglalkozások után a gyermekek játékában megjelent a Segédanyag valamely eleme? Ha igen, kérem, írja le, melyik!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

19. Kérem, sorolja fel azokat az elemeket, amelyek sikeresek voltak!

.....

.....

.....

20. Kérem, sorolja fel azokat az elemeket, amelyeken változtatna!

.....

.....

.....

21. Kérem, fogalmazza meg:

- Hogyan érezte magát a foglalkozások közben?

.....

.....

.....

- Mely feladatrészek voltak eredményesek, jól használhatóak?

.....

.....

.....

mora.rajongo

- Melyik feladat jelentett problémát az Ön számára és miért?

.....

.....

.....

- Írt valamit a Jegyzetek részbe?

.....

.....

.....

- Melyik tevékenység volt a legérdekesebb, a legizgalmasabb az Ön számára?

.....

.....

.....

Válaszait köszönöm!

mora.rajongo

